مقاله پژوهشی اصیل

مجلـــه‌ی توســـعه‌ی آمـوزش در علـوم پزشـــکی
دوره‌ی ۹، شمـاره ۲۳، پاییز ۹۵ ، صفحات ۵۱ تا ۶۳

نگرش دستیاران تخصصی دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی نسبت به موقعیت و آینده‌ی شغلی خود

دکتر رضا عمید[۱]، دکتر مهدی کدخدازاده[۱]، مهدیه میراخوری[۲]،دکتر شیرین شیدفر[۳]، زهرا نسبی[۲]، دکتر محمدتقی باغانی[٤]

نویسنده‌ی مسوول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده‌ی دندانپزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی mirakhori_mahdie@yahoo.com

دریافت: ۹٤/۱۲/٦ پذیرش: ۹۵/٤/۲۹

چکیده

زمینه و هدف: *شناخت مسایل و مشکلات و نگرش دستیاران تخصصی در مورد رشته‌ی تحصیلی خود به منظور برنامه ریزی در رفع آن ها و بهبود وضعیت از مهم ترین اهداف نظام آموزش عالی کشور می باشد که با وجود سال ها تجربه ی آموزشی و دانشگاهی در کشور همچنان کمبود اطلاعات در این زمینه احساس می شود. هدف از مطالعه‌ی حاضر بررسی نگرش دستیاران رشته های مختلف تخصصی دندانپزشکی نسبت به موقعیت و آینده شغلی خود بود.*

روش بررسی: *این مطالعه‌ی مقطعی بر روی تعدادی از دستیاران تخصصی شاغل به تحصیل در دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی صورت گرفت. داده ها از طریق پرسشنامه‌ای که توسط پژوهشگر تهیه و روایی و پایایی آن بررسی گردید. عوامل موثر بر نگرش دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت شغلی در سه حیطه‌ی رشته ی تحصیلی، دانشکده محل تحصیل و جایگاه دندانپزشکان جمع آوری و میانگین نمرات گزینه ها در ۲۱ سوال به عنوان نمره ی نگرش دستیاران تخصصی تلقی می گردید و میانگین امتیاز کل سوالات پاسخ داده شده پرسشنامه ها، از ۱ تا ٤ تقسیم بندی و با کمک نرم افزار spss16 تجزیه و تحلیل و از روش های آمار توصیفی و تحلیلی استفاده شد.*

یافته ها: *میانگین و انحراف معیار نمره ی نگرش دستیاران تخصصی در دانشکده ی دندانپزشکی شهید بهشتی ۲/٦۲±۰/۳ به دست آمد (نسبتا راضی) که اندکی بیشتر از نمره ی ۲/۵ یا نصف میانگین نمره ی امتیاز کل سوالات پرسشنامه بود .*

نتیجه گیری: *نگرانی جدی دستیاران در مورد آینده‌ی شغلی است که نیازمند توجه به عوامل فرهنگی و تجاری خاص خود است.*

واژگان کلیدی: ***نگرش، آموزش، پزشکی، دندانپزشکی، آینده‌ی شغلی***

مقدمه

یکی از عواملی که امروزه نقش پر اهمیت و بسزایی در رشد و توسعه ی هر جامعه دارد منابع انسانی آن می باشد. به طوری که امروزه سرمایه گذاری های زیادی برای تربیت و فراهم سازی این منابع در کشور های در حال توسعه و توسعه یافته به عمل می آید. نیروی انسانی متخصص و با انگیزه، مهم ترین سرمایه ی انسانی در حفظ و توسعه ی حیات است

۱- گروه پریودانتیکس، دانشکده دندانپزشکی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۲- دانشجوی دندانپزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳- دستیار تخصصی رشته پریودانتیکس، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

٤- دستیار تخصصی رشته پروتزهای دندانی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

و پیشرفت و ترقی کشور ها در گروی جذب، پرورش، نگهداری و بهره برداری صحیح از نخبگان و منابع انسانی فرهیخته است(۱).

امروزه مطالعه‌ی نگرش به عنوان ممتازترین مفهوم روانشناسی اجتماعی جایگاه ویژه ای در پژوهش دارد . به طور کلی ترکیب شناخت ها، احساس ها و آمادگی برای عمل نسبت به یک مساله را نگرش شخص نسبت به آن مساله می گویند (۲). موفقیت در هر کار و رسیدن به هدف نیازمند نوعی نگرش مثبت به آن عمل یا هدف می باشد. انگیزش شغلی برای اشتغال مفید و کارآمد، امری مهم و ضروری است. اگر فردی به موقعیت فعلی و آینده ی خود علاقمند نباشد، ادامه ی کار بسیار مشکل خواهد بود، با توجه به این مسایل می توان ارتباط مستقیمی بین نگرش مثبت موفقیت شغلی در آینده در نظر گرفت. بدین ترتیب که نگرش مثبت، انگیزش شغلی را به همراه داشته و آن نیز موجب موفقیت شغلی خواهد شد (۳ و ۲).

دندانپزشکان نقش مهمی در ارتقای خدمات درمانی و ارایه ی راهکارهای مناسب در زمینه این خدمات ایفا می کنند، و در این میان نقش متخصصان دندانپزشکی از اهمیت خاصی برخوردار است. متخصصان دندانپزشکی در ارایه ی خدمات ویژه به بیماران، بالا بردن کیفیت مراقبت از دندان، نوآوری در علم و پژوهش های بالینی نقش اساسی دارند (٤).

پیشرفت های علمی و فنی در سه دهه ی اخیر به طور گسترده ای هر یک از رشته های تخصصی دندانپزشکی را تحت تاثیر قرار داده است (٤). رشته های تخصصی دندانپزشکی به مرور زمان شکل گرفته و جایگاه خود را در این رشته پیدا کرده است و در همین راستا دانشجویان هر کدام با انگیزه های خاص خود به یکی از این رشته ها گرایش پیدا می کنند (٤).

نیروهای متخصص دندانپزشکی در رشته های مختلف، ارایه دهندگان خط مقدم بهداشتی، درمانی و آموزش در سطح جامعه می باشند. این افراد به عنوان یکی از زیرمجموعه های اصلی نظام بهداشتی کشور بایستی بر اساس نیازهای واقعی جامعه از نظر کمیت و کیفیت تربیت شوند تا پس از فارغ التحصیل شدن بتوانند در پست‌های سازمانی مربوط به رشته‌ی تحصیلی خود به کار گمارده شوند و با ارایه‌ی خدمات مربوط به حیطه‌ی وظایف خود به رفع مشکلات جامعه و ارایه‌ی خدمات بهداشتی و درمانی بپردازند (۲).

شناخت مسایل و مشکلات و نگرش دستیاران تخصصی در مورد رشته ی تحصیلی خود به منظور برنامه ریزی در رفع آن‌ها و بهبود وضعیت از وظایف نظام آموزش عالی کشور می‌باشد چرا که آن ها نشانه ای برای کارایی نظام آموزشی کشور هستند و شرایط و نگرش آن ها می تواند نمونه ای از شرایط و نگرش سایر افرادی که به رشته‌ی مورد نظر (در این جا دندانپزشکی) اشتغال دارند یا در حال تحصیل هستند، باشد.

امروزه رشته‌ی دندانپزشکی گستردگی خاصی دارد و این گستردگی دلیلی بر نیاز به تخصصی شدن شاخه های مختلف دندانپزشکی است و این امر اهمیت بررسی تمایل دانشجویان به رشته های تخصصی دندانپزشکی و نگرش دانشجویان این رشته ها را توجیه می کند (٤). یک مطالعه روی ۵۷۸ نفر دانش آموخته های رشته های بهداشتی دانشکده‌ی بهداشت اصفهان نشان داد که حدود ۲۸ درصد از آنان در زمان مطالعه بی کار بوده اند (۲).

طی تحقیقات مشابهی که در مورد دانشجویان پزشکی و بهداشت محیط صورت گرفته است رابطه ی معنی داری بین نگرش آنها به رشته ی خود و موفقیت آن ها در دانشگاه و بازار کار مشاهده و همین طور دیده شده است که با افزایش و پیشرفت‌مقطع آموزشی نگرش آن‌ها منفی تر می‌شود (۵ و ۲). در یک مطالعه که در مورد بررسی رضایت مندی شغلی اساتید هیات علمی دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی صورت گرفت، میانگین نمره‌ی کلی رضایت شغلی ۵۰/۸ از

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

۱۰۰ بود. بیشترین درصد نارضایتی مربوط به جایگاه دندانپزشکان وکمترین نارضایتی در مورد وضعیت آموزش و دانشجویان گزارش شد (٦). نتایج در بررسی عوامل موثر بر ایجاد انگیزش شغلی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نشان دادند که ۸۱ درصد اعضای هیات علمی عوامل بیرونی نظیر حقوق و مزایا، امنیت شغلی، شرایط محیط کار و ۷۲ درصد آنان عوامل درونی نظیر ماهیت کار، شناخت و قدردانی از افراد، پیشرفت و توسعه ی شغلی و موفقیت شغلی را بر ایجاد انگیزش شغلی موثر دانسته اند (۷) .

با توجه به نبود داده های علمی مستند و کافی در رشته ی دندانپزشکی و اهمیت این رشته در بهبود کیفیت زندگی بیماران، بر اهمیت این مطالعه افزوده می گردد. هدف از مطالعه‌ی حاضر بررسی نگرش دستیاران تخصصی رشته های مختلف دندانپزشکی نسبت به موقعیت و آینده شغلی خود بود.

روش بررسی

این پژوهش یک مطالعه‌ی مقطعی- توصیفی است که در دانشکده ی دندانپزشکی شهید بهشتی انجام شد. جامعه‌ی پژوهش در این مطالعه، کل دستیاران تخصصی دانشکده ی دندانپزشکی شهید بهشتی (۱۱۱ نفر) بود که پرسش نامه به ٦۵ نفر از آنان که در دسترس بودند ارایه گردید و در نهایت با پیگیری های صورت گرفته، ٤۰ پرسش نامه تکمیل و برگشت داده شد (Response Rate= 62%).

ابزار پژوهش پرسش نامه ای بود که توسط پژوهشگر تهیه گردید و شامل ٤ بخش بود؛ بخش اول: مشخصات فردی دستیاران تخصصی شامل ۱۰ سوال، بخش دوم: معیار های انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی، رشته‌ی تخصصی و دانشگاه محل تحصیل شامل ٤ سوال، بخش سوم: عوامل موثر بر نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته‌ی تحصیلی (رضایت از انتخاب رشته ی تخصصی، تمایل به تغییر رشته‌ی تخصصی، کیفیت ارایه‌ی دروس عملی و نظری و جذابیت، کاربردی و پرطرفدار بودن رشته تخصصی)، دانشکده ی محل تحصیل (تمایل به تغییر دانشگاه محل تحصیل، سطح علمی – آموزشی دانشکده به نسبت سایر دانشکده های شناخته شده داخل و خارج کشور، سطح دانش و مهارت و تجربیات بالینی اعضای هیات علمی دانشکده)، جایگاه دندانپزشکان در کشور (اعتبار اجتماعی و وضعیت اقتصادی دندانپزشکان در کشور، اعتبار اجتماعی و وضعیت اقتصادی دندانپزشکان در آینده، تاثیر اخذ مدرک تخصص در درآمد دندانپزشکان، تناسب حقوق و دستمزد با نیازهای مالی خود) و آینده شغلی (رفتن به طرح، کار در محیط آموزشی، اشتغال در مطب خصوصی، عزیمت به خارج از کشور، ادامه تحصیل) شامل ۲۳ سوال و بخش چهارم: نظرات دستیاران تخصصی در خصوص سطح تحقیقات در زمینه ی دندانپزشکی در ایران، مهم‌ترین استفاده ی یک دستیار تخصصی از زمان دانشجویی خود، تاثیر اخذ مدرک تخصص در درآمد دندانپزشکان، ادامه‌ی تحصیل و زندگی و کار در خارج از کشور و ... شامل ۱٦ سوال بود. پاسخ های بخش دوم و چهارم به صورت کیفی و بخش سوم به صورت کیفی رتبه ای با مقیاس لیکرتی ٤ درجه ای به ٤ شکل: بسیار زیاد، زیاد، کم و بسیار کم؛ بسیار خوب(عالی)، خوب، ضعیف و بسیار ضعیف؛ بسیار مطلوب، مطلوب، در حدمتوسط، پایین تر؛ کاملا موافق، موافق، مخالف و کاملا مخالف به ترتیب با نمره گذاری ٤ ،۳ ،۲ و ۱ طراحی شده و میانگین نمرات گزینه ها در ۲۱ سوال به عنوان نمره ی نگرش دستیاران تخصصی تلقی می گردید و میانگین امتیازات از ۱ تا ٤ تقسیم بندی شد.

درمرحله‌ی بعد پایایی و روایی محتوایی کمی وکیفی پرسشنامه، به صورت زیر مورد بررسی قرار گرفت.

روایی صوری: به صورت کیفی ارزیابی شد بدین منظور پرسشنامه به ده نفر از دستیاران تخصصی داده شد تا نظرات

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

خود را در رابطه با مواردی مانند سطح دشواری، میزان عدم تناسب و ابهام از عبارات و یا وجود نارسایی در معانی کلمات به صورت کتبی اعلام نمایند.

روایی محتوا : در بررسی کیفی روایی محتوا از ۵ نفر از متخصصین (۳ نفر متخصص پریودنتیکس، ۱ نفر متخصص دندانپزشکی جامعه نگر و ۱ نفر متخصص دندانپزشکی کودکان) درخواست شد پس از مطالعه دقیق ابزار، دیدگاه‌های اصلاحی خود را بصورت مبسوط و کتبی ارایه نمایند. همچنین تاکید شد که در ارزیابی کیفی روایی محتوا موارد زیر را مورد توجه قرار دهند: رعایت دستور زبان، استفاده از کلمات مناسب، اهمیت سوالات، قرارگیری سوالات در جای مناسب خود، زمان تکمیل ابزار طراحی شده.

پس از جمع‌آوری ارزیابی متخصصین تغییرات لازمه در ابزار مورد توجه قرار گرفت، سپس برای ارزیابی کمی روایی محتوا و جهت اطمینان از اینکه مهم‌ترین و صحیح‌ترین محتوا (ضرورت سوال) انتخاب شده، از شاخص نسبت روایی محتوا (content validity ratio) و برای اطمینان از اینکه سوالات ابزار به بهترین نحو جهت اندازه‌گیری محتوا طراحی شده، از شاخص روایی محتوا (content validity index) استفاده شد. جهت تعیین روایی محتوایی، پرسشنامه در اختیار ۵ نفر از متخصصین قرار گرفت و از آنان درخواست شد که در خصوص هر یک از سوالات ابزار به سه طیف آیتم ضروری است، مفید است اما ضروری نیست و ضرورتی ندارد، پاسخ دهند. پاسخ ها بر اساس فرمول CVR محاسبه و با جدول Lawshe (۸) انطباق داده شد اعداد بالاتر از ۰/۵۹ مورد قبول واقع شد.

پس از تعیین و محاسبه CVR، بررسی CVI بر اساس شاخص روایی محتوای Waltz and Basel (۹) صورت گرفت . بدین منظور مجددا پرسشنامه جهت محاسبه CVI به ۵ نفر متخصص داده شد و از آنان خواسته شد که در مورد هر یک از سوالات، سه معیار زیر را بر اساس طیف لیکرتی چهار قسمتی اظهار نظر نمایند: مربوط یا اختصاصی بودن، ساده و روان بودن، و واضح یا شفاف بودن. (مثلا۱: غیر مرتبط، ۲:تا حدودی مرتبط، ۳: مرتبط و ٤: کاملا مرتبط). بدین منظور امتیاز CVI به وسیله‌ی تجمیع امتیازات موافق برای هر آیتم که رتبه ی ۳ و ٤ (بالاترین نمره) کسب کرده‌اند بر تعداد کل محاسبه خواهد شد (۱۰). در مطالعه‌ی حاضر با استفاده از فرمول CVI شاخص روایی محتوا محاسبه شد. پذیرش آیتم ها نمره ی CVI بالاتر از۰/۷۵ خواهد بود . برای ارزیابی میزان سازگاری درونی اجزای پرسشنامه، مقدار آلفای کرونباخ برای تمام سوالات مربوط به سنجش نگرش که پاسخ های آن ها در قالب مقادیر لیکرت ٤ تایی ارزیابی می‌شد، محاسبه شد. پایایی پرسش نامه نیز با استفاده از فرمول ضریب آلفای کرونباخ (α=۰/۸۲) به دست آمد.

داده های حاصل با کمک نرم افزار spss16 تجزیه و تحلیل گردید و از روش های آمار توصیفی (محاسبه‌ی میانگین، انحراف معیار و توزیع فراوانی) و آمار تحلیلی (one way ANOVA Test، Independent T-test و ضریب همبستگی پیرسون) استفاده شد.

یافته ها

از میان ٦۵ پرسش نامه ٤۰ عدد دارای اطلاعات قابل ارزیابی بودند که تحلیل آماری بر روی آنان صورت گرفت .از تعداد کل افراد مورد مطالعه ۲۹/۷ درصد مرد، ۷۰/۳ درصد زن، ۲۷/۵ درصد دستیار تخصصی سال یک، ٤۰ درصد دستیار تخصصی سال دو، ۲۲/۵ درصد دستیار تخصصی سال سه و ۱۰درصد بی پاسخ، ٤۰ درصد مشغول به کار در کنار تحصیل، ۳۷/۵ درصد فقط تحصیل و ۲۲/۵ درصد بی پاسخ، ٤۵ درصد مجرد و ٤۷/۵ درصد متاهل و ۷/۵ درصد بی پاسخ، ٤۷/۵ درصد ساکن تهران دائمی، ٤۲/۵ درصد ساکن تهران موقتی و ۱۰ درصد بی پاسخ، ۵۵ درصد با سهمیه ی تعهد عام، ۵ درصد با سهمیه ی آزاد، ۲/۵درصد با سهمیه ی شاهد،

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

۲۵ درصد با سهمیه تعهد خاص و ۱۲/۵ درصد بی پاسخ بودند، ۸۶/۱ درصد از پدران و ۵۱/۵ درصد از مادران دستیاران تحصیلات لیسانس و بالای لیسانس داشتند. ۹۰ درصد از افراد دوره ی عمومی را در یکی از دانشکده های داخل کشور گذرانده اند. میانگین سنی افراد مورد مطالعه ۴/۵± ۲۹ سال بود.

۸۳/۸ درصد از افراد مورد مطالعه قبل از انتخاب رشته ی دندانپزشکی از ویژگی های این رشته مطلع بودند. جدول ۱ درصد فراوانی معیارهای دستیاران تخصصی (با حق انتخاب یک یا چند گزینه) برای انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل را نشان می دهد.

جدول ۱: توزیع فراوانی معیارهای دستیاران تخصصی برای انتخاب رشته ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل

سوالات	عوامل موثر	فراوانی (درصد)
دلایل اصلی برای انتخاب رشته‌ی دندانپزشکی	علاقه شخصی	۳۷.۵
	جستجو و تحقیق	۲.۵
	اصرار خانواده	۲.۵
	توصیه آشنایان	۷.۵
	موقعیت شغلی و بازار کار	۵۵
	بدون دلیل خاص	صفر
دلایل اصلی برای انتخاب رشته تخصصی	علاقه شخصی	۴۲.۵
	توصیه اساتید	۷.۵
	رتبه ی آزمون دستیاری	۲۵
	موقعیت شغلی و بازار کار	۳۰
	بدون دلیل خاص	۲.۵
دلایل اصلی برای انتخاب این دانشگاه جهت تحصیل	اعتبار علمی	۵۵
	هماهنگی با رتبه آزمون	۲۲.۵
	توصیه آشنایان	۲.۵
	گذراندن دوره ی عمومی در این دانشگاه	۲۷.۵
	راحتی رفت و آمد	۱۲.۵
	بدون دلیل خاص	۲.۵

نمودار ۱ میانگین و انحراف معیار نمره نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته ی تحصیلی، دانشکده ی محل تحصیل، آینده شغلی و جایگاه دندانپزشکان در کشور را نشان می‌دهد. ۳۵ درصد از افراد مورد مطالعه، روند فعلی برای گزینش دستیاران تخصصی را ضعیف، ۳۰ درصد متوسط و ۲۰ درصد خوب ارزیابی کردند.

در پاسخ به این پرسش که بعد از پایان دوره‌ی تخصصی خود چه قصدی دارید (با حق انتخاب چند گزینه)، ۲۵ درصد کار در محیط آموزشی و فعالیت های پژوهشی، ۲۰ درصد اشتغال در مطب خصوصی، ۳۷.۵ درصد رفتن به طرح، ۷.۵ درصد ادامه تحصیل(دوره فلوشیپ) و ۱۰ درصد عزیمت به خارج از کشور برای تحصیل یا کار را انتخاب نمودند.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

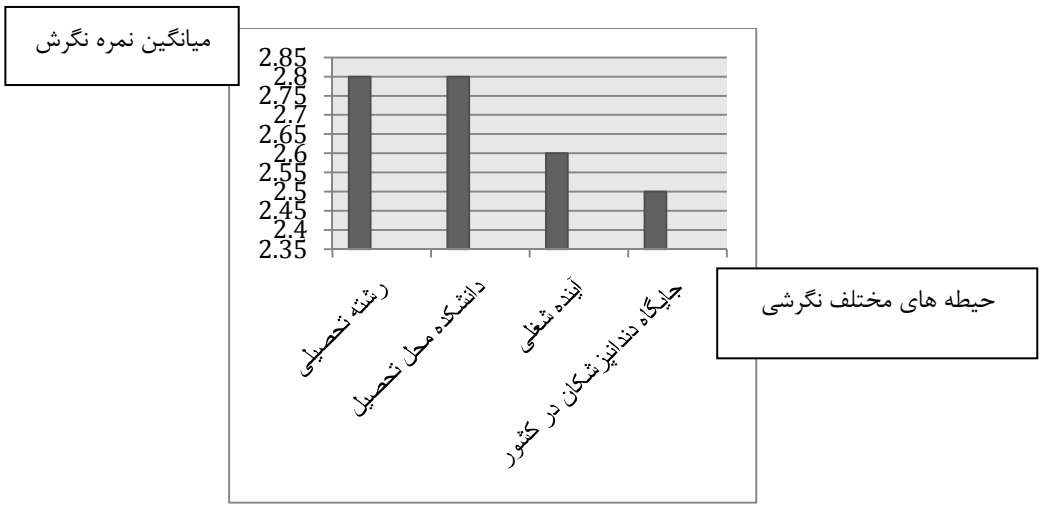

نمودار ۱: میانگین و انحراف معیار نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی نسبت به رشته ی تحصیلی، دانشکده ی محل تحصیل، آینده شغلی و جایگاه دندانپزشکان در کشور

۴۲/۵ درصد از افراد مورد مطالعه، تعداد دستیاران دندانپزشکی پذیرفته شده در کشور را با توجه به نیازهای درمانی جامعه بسیار زیاد، ۴۰ درصد زیاد، ۲/۵ درصد کم و ۵ درصد بسیار کم ارزیابی کردند و ۱۰ درصد افراد هم پاسخ ندادند. ۴۷/۵ درصد از افراد تعداد دانشجویان دندانپزشکی پذیرفته شده را بسیار زیاد، ۴۰ درصد زیاد، ۲.۵ درصد کم ارزیابی کردند.

۶۲/۵ درصد از دستیاران تخصصی مورد مطالعه، سطح تحقیقات در زمینه ی دندانپزشکی در ایران را نسبت به جهان پایین تر و ۵ درصد، آن را در یک حد دانسته اند و ۱۷/۵ درصد نظری نداشتند. ۲۲/۵ درصد از اعضای خانواده ی افراد مورد مطالعه در رشته ی دندانپزشکی تحصیل کرده اند. افراد مورد مطالعه، اولویت اول خود را برای مهم ترین استفاده ای که یک دستیار تخصصی می تواند از زمان دانشجویی خود داشته باشد، آموزش مهارت های عملی و کاربردی(۷۲/۵ درصد)، اولویت دوم، یادگیری علم تئوری(۳۰ درصد) و اولویت سوم، تحقیق و پژوهش (۳۲/۵ درصد) دانسته اند. شایع‌ترین پاسخ به این پرسش که فایده‌ی اصلی کارهای تحقیقاتی در ایران چه می باشد،امکان همکاری با مراکز علمی دنیا (۳۲/۵درصد از اولویت اول پاسخ دهی)، و بدون فایده (۱۵درصد از اولویت دوم و سوم پاسخ دهی) بوده است. بیشترین منبع مطالعاتی مورد استفاده ی دستیاران مورد مطالعه (۷۵ درصد) کتاب های مرجع متن اصلی بوده است.

در خصوص کارایی دروس علوم پایه دوره تخصصی در آینده شغلی، ۵۵ درصد افراد به گزینه ی بسیار کم، ۲۵ درصد کم و ۱۰ درصد زیاد، اشاره داشتند.

افراد مورد مطالعه، انتخاب اول خود را برای بهترین ارایه دهنده ی دروس نظری و عملی در دوره دکتری عمومی خود، گروه اندودانتیکس (۳۰ درصد)، انتخاب دوم، گروه های پروتز ثابت و ترمیمی(۲۰ درصد) و انتخاب سوم، گروه‌های ترمیمی و اطفال (۱۵ درصد) انتخاب کردند.

افراد مورد مطالعه انتخاب اول خود را برای جذاب ترین درس دوره ی دکتر ی عمومی خود، جراحی دهان و فک و صورت(۱۷.۵ درصد)، انتخاب دوم، ارتودنسی(۱۵ درصد) و انتخاب سوم، پروتز ثابت(۱۰ درصد) انتخاب کردند.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

افراد مورد مطالعه انتخاب اول خود را برای بدترین ارایه دهنده ی دروس نظری و عملی در دوره دکتری عمومی خود، گروه ارتودانتیکس و پریودانتیکس(۳۰ درصد)، انتخاب دوم، گروه جراحی دهان و فک وصورت (۱۷/۵ درصد) و انتخاب سوم: گروه بیماری های دهان (۱۷.۵ درصد) انتخاب کردند.

با استفاده از آزمون آماری one way ANOVA Test رابطه ی بین حقوق و دستمزد، سطح علمی _ آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده های داخل کشور و رضایت از رشته‌ی تحصیلی با نمره ی نگرش کلی فرد از نظر آماری، معنی دار بود (P<۰/۰۵). و رابطه‌ی بین وضعیت تاهل، موقعیت کاری (سال تخصصی یک، دو و سه) و اشتغال به کار در کنار تحصیل با نمره نگرش فرد از نظر آماری معنی دار نبود (۰/۰۵ > P).

بحث

هدف از مطالعه‌ی حاضر بررسی نگرش و نظرات دستیاران تخصصی دانشکده ی دندانپزشکی شهید بهشتی به منظور استفاده از نظرات آن ها در بهبود وضعیت آموزشی و برنامه ریزی های آینده بود.بر اساس نتایج مطالعه میانگین و انحراف معیار نمره‌ی نگرش دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت خود ۰/۳±۲/۶۲ به‌دست آمد که اندکی بیشتر از نمره‌ی ۲/۵ (نصف میانگین نمره ی امتیاز کل سوالات پرسشنامه) بود.

بیشتر مطالعات انجام شده به بررسی نگرش دانشجویان گروه پزشکی محدود شده است؛ اما تاکنون تحقیقات بسیار کمی در زمینه ی بررسی نگرش دستیاران تخصصی دانشکده های دندانپزشکی نسبت به موقعیت شغلی و رشته ی تحصیلی خود صورت گرفته است و هم چنان فضا برای نتیجه گیری و مقایسه ی نتایج در این زمینه باز می باشد. نتایج مطالعه سوفولا و همکاران در سال ۲۰۰۸ نشان داد که با شروع دوره بالینی علاقه مندی دانشجویان به رشته‌ی دندانپزشکی بیشتر شده و تمایل به تغییر رشته کاهش می یابد (۱۱). در حالی که نتایج مطالعه‌ی نعمت الهی و همکاران در سال ۱۳۹۳، بر روی ۷۵ دانشجوی سال اول و آخر دندانپزشکی نشان داد که تغییر دیدگاه دانشجویان سال ششم نسبت به رشته‌ی دندانپزشکی در مقایسه با دانشجویان سال اول بیشتر بود که این تغییر دیدگاه در دانشجویان سال ششم بیشتر جنبه منفی (۸۸/۹ درصد) داشت (۱۲). همچنین در مطالعه نوحی و همکاران در سال ۱۳۹٤ میانگین نمرات دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی نسبت به رشته تحصیلی قبل و بعد از ورود به بخش های بالینی در حد متوسط بود و دانشجویان نگرش خیلی مطلوبی نسبت به رشته تحصیلی خود نداشتند (۱۳).

بر اساس نتایج به‌دست آمده از مطالعه‌ی نظری و همکاران در سال ۱۳۹۲ بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز، دانشجویان در دو حیطه‌ی جایگاه اجتماعی رشته و میزان تاثیرگذاری آن در شخصیت و نگرش دانشجویان، نگرش مثبت تری نسبت به رشته‌ی تحصیلی خود در مقایسه با سایر حیطه ها (ارتباط رشته با آینده شغلی و موقعیت رشته در بین سایر رشته ها) داشتند و بیشتر دانشجویان میزان تاثیر حیطه ارتباط رشته با آینده شغلی شان را متوسط ارزیابی کردند (۱٤). در مطالعه‌ی حسن زاده و همکاران در سال ۱۳۸۵ در مورد نظر دانشجویان پزشکی مقاطع علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و کارآموزی نسبت به آینده ی شغلی، نتایج نشان داد که هرچه مقطع تحصیلی بالاتر می رود، نگرش آن ها نسبت به آینده‌ی شغلی منفی‌تر می‌شود (۵). هرچند مقایسه ی نتایج مطالعه‌ی حاضر با نگرش دانشجویان رشته ی پزشکی و سایر رشته ها کار صحیحی نیست؛ زیرا مشکلات اقتصادی، آموزشی و اجتماعی که از سوی دانشجویان رشته های مختلف دانشگاهی احساس می شود با یکدیگر متفاوت است و این تفاوت می تواند بر نگرش و رضایت از رشته‌ی تحصیلی شان موثر باشد. چرا که بر اساس نتایج مطالعه آتشکار و همکاران در سال ۱۳۹۳ میزان رضایت تحصیلی در بین دانشجویان رشته‌ی پزشکی با دندانپزشکی تفاوت معنی

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

دار داشت و دانشجویان رشته‌ی دندانپزشکی نسبت به دانشجویان رشته های پزشکی و داروسازی دارای رضایت تحصیلی بیشتری بودند (۱۵). یکی از تئوری های انگیزش شغلی، تئوری دو عاملی است (۱۶). که بر این مبنا استوار است که انگیزش تحت تاثیر عوامل محرک انگیزش (motivation factors) و عوامل بهداشتی (hygiene factors) یا عوامل خارجی است. عوامل محرک انگیزش همچون موفقیت، پیشرفت و ماهیت کار، موجب رضایت فرد شده و به عنوان پاداش های درونی یا ذهنی می باشند که برای افزایش انجام کار ضروری اند. در حالی که برای تامین و حفظ سلامت سازمان، شناسایی عوامل بهداشتی یا خارجی همچون خط و مشی و مقررات، شرایط محیط کار، حقوق و دستمزد و امنیت شغلی که عمدتا با محیط و زمینه ی شغل ارتباط دارند، می‌شوند (۷). علاقه ی شخصی به رشته‌ی تحصیلی می تواند موجب پیشرفت و رضایت شغلی دستیاران و یا به عکس موجب نا امیدی و خستگی و عدم رضایت در کار گردد (۱۷). بر اساس نتایج مطالعه‌ی دهقانی و همکاران در سال ۱۳۹۳، مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با رضایتمندی تحصیلی دانشجویان از دیدگاه اساتید به ترتیب شامل استفاده از کادر آموزشی مجرب جهت ارایه ی دروس، علاقمندی به رشته ی تحصیلی و القای اعتماد به نفس به دانشجویان توسط اساتید و مسوولین می باشد (۱۸). در مطالعه‌ی حاضر مهم ترین معیارهای دستیاران تخصصی برای انتخاب رشته ی دندانپزشکی، تخصصی و دانشگاه محل تحصیل، بررسی شده است. نتایج پژوهش حاضر در این زمینه با نتایج بدست آمده از مطالعه‌ی قادری و همکاران در سال ۱۳۸۱، همخوانی دارد که مهم ترین معیار انتخاب رشته‌ی پزشکی از نظر دانشجویان، علاقمندی به رشته ی تحصیلی بوده است (۱۷). در حالی که نتایج مطالعه معمارپور و همکاران در سال ۱۳۹۲ بر روی دانشجویان دندانپزشکی نشان داد که میانگین نمره مزایای شغلی (کسب موقعیت قابل قبول اجتماعی، اطمینان از آینده شغلی و درآمد مناسب) ازسایر عوامل اصلی برای انتخاب رشته‌ی تحصیلی، بالاتر بود (۱۹). همچنین نتایج مطالعه عقیلی و همکاران در سال ۱۳۹۳ بر روی دانشجویان دندانپزشکی دو دانشکده شهید صدوقی یزد و علوم پزشکی تهران نشان داد که میانگین نمره انگیزه های حرفه ای (داشتن مطب مستقل، درآمد مناسب و امکان ادامه تحصیل و پیشرفت) در مقایسه با انگیزه های محیطی و فردی بالاتر بود (۲۰).

بیشتر افراد مورد مطالعه (۵۵ درصد)، مهم ترین معیار انتخاب دانشگاه محل تحصیل را اعتبار علمی دانسته اند. با توجه به دیدگاه Weiner که عامل اساسی برای پیشرفت را انگیزه های درونی میداند (۲۱)، علایق فردی، جایگاه اجتماعی رشته، وجود امکان ارتقا و پیشرفت شغلی در حرفه می تواند این نقش را ایفا و نیاز درونی فرد را برآورده نماید.

۷۷/۵ درصد از افراد مورد مطالعه در مطالعه‌ی حاضر، اعتبار اجتماعی دندانپزشکان در کشور را بسیار مطلوب و مطلوب ارزیابی نموده اند. وحید دستجردی و همکاران در سال ۱۳۹۰ با بررسی بر روی نگرش دستیاران تخصصی دندانپزشکی اظهار نمودند که دلیل بالا بودن اعتبار اجتماعی دندانپزشکان ممکن است با این مساله توجیه گردد که دندانپزشکی حرفه‌ای اجتماعی است و دندانپزشکان همسان با تعدادی از رشته های بهداشتی- درمانی مدت زمان بیشتری را با بیماران خود سپری می‌کنند و شرایط اجتماعی و فرهنگی جامعه ما به گونه ای است که قشر پزشک و دندانپزشک موقعیت اجتماعی خوبی دارند، می‌تواند توجیهی در این زمینه باشد (۲۲). این در حالی است که ۴۷/۵ درصد از افراد، اعتبار اجتماعی دندانپزشکان را در آینده در حد متوسط جامعه دانسته اند. در توجیه این نگرانی برای آینده می توان به عواملی مانند افزایش تعداد پذیرش دانشجویان و دستیاران تخصصی با توجه به نیازهای درمانی اشاره کرد که بیشتر دستیاران این تعداد را زیاد و بسیار زیاد (به ترتیب ۸۷ و ۸۲ درصد) ارزیابی کرده اند که با

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

نتایج مطالعه‌ی هدایتی و همکاران در سال ۱۳۹۱ که با عنوان دیدگاه دانشجویان رشته‌ی دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز نسبت به رشته-ی تحصیلی و آینده‌ی شغلی خود بود مطابقت دارد (۲۳). اگر افراد احساس کنند مورد احترام هستند در رفع کمبودهای خود تلاش بیشتری می کنند و این امر موجب رضایت شخصی و افزایش بهره وری خواهد شد (۲٤). در مطالعه ی صافی و همکاران در سال ۱۳۸۷ نتایج نشان دادند که اعضای هیات علمی به ترتیب، رعایت احترام و منزلتشان توسط دانشجویان، کارشناسان و کارمندان را از نیازهای اساسی و عملکردی بسیار مهم خود می دانستند. در واقع اعضای نیروهای متخصص نیاز دارند که در درون خود احساس کنند که مردمی با ارزش هستند؛ پس لازم است راهکارهایی توسط مسوولان برای حفظ احترام و منزلت این افراد توسط دانشجویان و کارمندان به کار گرفته شود (۲۵).

حقوق و دستمزد یکی از عوامل خارجی موثر بر انگیزش شغلی می باشد. در این پژوهش ٤۷ درصد افراد مورد مطالعه، حقوق و دستمزد خود را زیاد و بسیار زیاد و ۵۷/۵ درصد افراد، جایگاه اقتصادی دندانپزشکان شاغل در کشور را مطلوب و ٤۷/۵ درصد از افراد، این وضعیت را برای آینده، در حد متوسط جامعه دانسته اند. همچنین در این تحقیق رابطه ی بین حقوق و دستمزد با نمره ی نگرش کلی فرد از نظر آماری معنی دار بود (P<۰/۰۵). در مطالعه ی بررسی عوامل موثر بر رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشکده ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۸۵ بر اساس نتایج به‌دست آمده در بین ۱۱ حیطه عوامل موثر بر رضایت شغلی بیشترین میانگین نمره به حیطه ی حقوق و دستمزد ۰/٦۱± ۳/۸۱ اختصاص دارد که نشان دهنده ی اهمیت آن در انگیزش شغلی است و با مطالعه ی ما مطابقت دارد (۲٦). همچنین در مطالعه ی بخشی علی آبادی و همکاران نیز نتایج نشان داد که بیشترین فراوانی (۹٤درصد) پاسخ هیات علمی در عوامل خارجی، حقوق و دستمزد می باشد و با تحقیق ما همخوانی دارد (۷). در مطالعه ی ملکشاهی و همکاران در سال ۱۳۸٦ نیز آزمون آماری کای دو بین رضایت کلی با حیطه ی حقوق و مزایا، ارتباط معنی داری داشت که با مطالعه ی ما مطابقت دارد. در تئوری هرزبرگ ، هنگامی که فرد به طور کامل حقوق و مزایای خود را دریافت نمی کند؛ امنیت شغلی ،نظارت مناسب و روابط بین فردی مناسبی وجود ندارد و عدم رضایت شغلی ایجاد می شود (۲۷).

یکی از عوامل خارجی موثر بر انگیزش شغلی، شرایط علمی _ آموزشی محیط کار (در اینجا دانشکده ی محل تحصیل) می باشد. ٤۵ درصد از افراد مورد مطالعه سطح علمی _ آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده های داخل کشور، بالاتر و ٤۰ درصد از افراد، آن را در حد سایر دانشکده های داخل کشور ارزیابی نمودند. رابطه ی بین سطح علمی _ آموزشی دانشکده نسبت به سایر دانشکده های داخل کشور و نمره ی نگرش کلی فرد از نظر آماری، معنی دار بود(۰/۰۵ >P). هرچه شرایط محیط کار از نظر کارکنان آن (در اینجا دستیاران تخصصی)، بهتر و میزان رضایت از آن بیشتر باشد، امکان ترک خدمت کمتر خواهد شد. اگر محیط کار خوب باشد کارکنان بهتر کارشان را انجام می دهند و در محیط نامناسب کارکنان با مشکل روبرو خواهند شد (۲۷). در مطالعه‌ی بخشی علی آبادی و همکاران در سال ۱۳۸۳ اهمیت عوامل خارجی در ایجاد انگیزش شغلی از نظر اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از نقش عوامل درونی بیشتر می باشد و ۸۲ درصد شرایط محیط کار (فیزیکی _ رفاهی) را در ایجاد انگیزش شغلی بسیار مهم و مهم انتخاب نموده بودند که با مطالعه ی ما همخوانی دارد (۷).

یکی از اهدافی که از ایجاد رضایت شغلی دستیاران تخصصی دنبال می شود این است که جوامع دانشگاهی بتوانند با استفاده از توانایی های خود به رشد و شکوفایی برسند (۲۵). نتایج نشان می دهد که بیشتر دستیاران تخصصی (۳۲/۵ درصد)، مهم ترین فایده ی کارهای تحقیقاتی در ایران را

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

امکان همکاری با مراکز علمی دنیا می دانند. مشارکت فعالانه ی دستیاران تخصصی در تصمیم گیری ها باعث تقویت فعالیت های تیمی (از نیازهای هیجانی و بسیار مهم دستیاران) و ایجاد انگیزه برای فعالیت های عمیق علمی می شود. در چنین شرایطی، تعاملات علمی و امکان ایجاد ارتباط و همکاری با سایر مراکز علمی نیز بیشتر می شود، پژوهش ها و آموزش، هدفمند می گردد، امکان انجام پژوهش های مشترک و ایجاد فرصت های مطالعاتی (از نیازهای هیجانی و مهم دستیاران) در مراکز علمی و پژوهشی داخل و خارج از کشور نیز ایجاد می گردد. دستاورد پاسخگویی به این نیازها موجب افزایش رضایت و رشد و توسعه‌ی دستیاران تخصصی و جوامع دانشگاهی می گردد (۲۵).

رضایت از رشته ی تحصیلی سبب نگرش بهتر به موقعیت شغلی و آینده می گردد. ۴۷/۵ درصد افراد مورد مطالعه در تحقیق حاضر از انتخاب رشته ی تخصصی خود راضی بودند و رابطه ی معنی داری بین رضایت از رشته‌ی تحصیلی و نمره‌ی نگرش فرد وجود داشت($P<۰/۰۵$) که با نتایج تحقیق رجالی و همکاران در سال ۱۳۸۷ مطابقت دارد (۲).

در خصوص آینده ی شغلی، اولویت اول بیشتر افراد (۳۷/۵ درصد)، رفتن به طرح بود. نکته‌ی قابل توجه، اولویت دوم دستیاران تخصصی، کار در محیط آموزشی به عنوان هیات علمی (۲۵ درصد) بود که این یافته با مطالعه‌ی وحید دستجردی و همکاران در سال ۱۳۹۰ مطابقت دارد (۲۲). در مطالعه‌ی هاشمی پور و همکاران در سال ۱۳۹۰ بر روی دانشجویان سه دانشکده نیز مهم‌ترین دلیل تمایل به ادامه تحصیل در رشته های مختلف تخصصی دندانپزشکی، تمایل به استخدام در دانشگاه گزارش گردید (٤). در حالی که مطالعه نوبل و همکاران در مورد دانشجویان تخصصی ارتودنسی کانادا و آمریکا نشان داد که دستیاران تمایلی به کار در دانشگاه به عنوان عضو هیات علمی ندارند (۲۹ و ۲۸). همچنین مطالعه فروچ و اسکینفورد در سال ۲۰۰۹ نشان داد که اعضای هیات علمی دانشکده های دندانپزشکی امریکا از حقوق کم و ساعت کاری تمام وقت ناراضی هستند و این مساله موجب کاهش علاقه به کار آکادمیک و نگرانی در بیشتر جوامع شده است (۳۰). در مطالعه‌ی حاضر رابطه‌ی بین وضعیت تاهل، موقعیت کاری (سال تخصصی یک، دو و سه) و اشتغال به کار در کنار تحصیل با نمره‌ی نگرش فرد از نظر آماری معنی دار نبود ($P>۰/۰۵$).

با توجه به نبود پرسشنامه استاندارد در مورد نگرش نسبت به موقعیت شغلی دندانپزشکان در کشور به نظر می رسد که طراحی یک پرسشنامه ملی در این زمینه که بتواند به عنوان منبعی برای پژوهش های مختلف در نظر گرفته شود، گامی موثر در همگون سازی روش کار و افزایش امکان مقایسه‌ی نتایج در نواحی مختلف کشور خواهد بود. ذکر این نکته نیز ضروری است که اگرچه نگرش دستیاران در رشته های مختلف تخصصی دندانپزشکی به دلیل شرایط خاص ممکن است با یکدیگر متفاوت باشد، به خاطر تعداد به نسبت کم دستیاران هر رشته امکان بررسی آماری به شکل جداگانه برای دستیاران تخصصی وجود ندارد و هدف ما از این تحقیق نیز بررسی نگرش دانشجویان تخصصی دندانپزشکی بوده است. بدیهی است که بررسی تفاوت احتمالی بین رشته های تخصصی گوناگون، نیازمند جمع آوری آماری نمونه ها در سطح بزرگتری است. علاوه بر آن ما تنها توانستیم موافقت مدیریت آموزش تخصصی یک دانشکده‌ی دندانپزشکی را جهت توزیع پرسشنامه کسب نماییم در صورت تایید پروپوزال های این چنینی در سطح کلان امکان نمونه گیری از سایر دانشکده ها فراهم شده و اعتبار نتایج بدست آمده بیشتر خواهد گردید. تنها کار تحقیقاتی مشابه بر روی دستیاران تخصصی دندانپزشکی مربوط به مطالعه دکتر دستجردی در سال ۱۳۹۰ می باشد. با توجه به افزایش سهمیه ورودی تخصصی و نیز افزایش تعداد دندانپزشکان عمومی شاغل در محیط های کاری به نظر می رسد انجام مطالعات این چنینی

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

در دوره های زمانی ۳ تا ۵ ساله درک بهتری از تغییرات احتمالی دیدگاه ها و برنامه ریزی مجدد برای مدیران اجرایی در پی داشته باشد.

نتیجه گیری

با در نظر گرفتن محدودیت‌های مطالعه‌ی حاضر می توان اظهار نمود که نگرانی جدی دستیاران در مورد آینده شغلی است که نیازمند توجه به عوامل فرهنگی و تجاری خاص خود است. همچنین پیشنهاد می شود برای آگاهی از نگرش سایر دستیاران تخصصی نسبت به موقعیت شغلی خود و عوامل موثر بر آن، تحقیقات مشابهی در سایر دانشکده های دندانپزشکی صورت گیرد.

References

1- Oflynn S, Power S, Horgan M, Otuathaigh CM. attitudes toward professionalism in graduate and non-graduate entrants to medical school. *Educ Health (Abingdon)*. 2014;27(2):200-4.

2- Rejali M, Mostajeran M, Lotfi M . Health students' attitude towards their field of study and future career in health faculty of, Isfahan university of medical sciences. *J Health Syst Res*. 2010; 6:106-114. [Persian]

3- Samadi MT, Taghizadeh J, Kashitarash Esfahani Z, Mohammadi M. environmental health students' attitudes toward their discipline and future career in Hamedan university of medical sciences in 2008. *Iranian J Med Educ*. 2010; 9:331-336. [Persian]

4- Hashemipour M, Navabi N, Sardari E. Investigation of factors affecting study in various fields of specialization in dental students of south-east Iran. *Iran J Med Educ*. 2012; 11 (8): 979-982. [Persian]

5- Hassanzadeh G, Javadi M, Salehzadeh Y. The opinion of Qazvin medical student on their future career. *J Qazvin University of Medical Sciences*. 2006; 10:91-95. [Persian]

6- Amid R , Vahabi S , kadkhodazadeh M , Dalaie K , Mirakhori M , Saee S. Evaluation of Job satisfaction among faculty members of Shahid Beheshti Dental School: a cross sectional study in 2012. *Journal of Medical Council of Islamic Republic of Iran*. 2013 ; 31(3): 224-230. [Persian]

7- Bakhshi Ali Abadi H, Norouzi D, Hosseini Z. Effective factors on job motivation in academic members of Rafsanjan medical university. *Iran J Med Educ*. 2004; 4: 33-41. [Persian]

8- Lawshe CH. A quantitative approach to content validity. *Pers Psychol* .1975; 28: 563.-575.

9- Yaghmaie F. Content Vvalidity and Iits Eesimatetion.*J Med Educ*.2003; 3:25-27.

10- Polit DF, Beck CT, Owen SV. Is the CVI an acceptable indicator of content validity? Appraisal and recommendations. *Res Nurs Health*. 2007, 30: 459–467.

11- Sofola OO, Uti OG, Akpene OI. Does exposure to dental education change the perceptions of Nigerian students to dentistry as a profession? *Eur J Dent Educ*. 2008; 12(3): 159-62.

12- Neamatollahi H, Mehrabkhani M, Ghafarpour S, Ghasemi A. Evaluation of Mashhad Dental

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

School Students' Motives and Viewpoints on Their Career Choices in 2010. *J Mash Dent Sch* .2014; 38(1): 71-84. [Persian]

13- Noohi E, Haghdoost A, Mohammadi A. Medical and Dental Students' Attitudes toward Their Study Field before and after Experiencing Clinical Practice in Kerman University of Medical Sciences, Iran. *J Strides Dev Med Educ* .2015; 12(3):442 -449. [Persian]

14- Nazari A, Torabi pur A, Javani A, Mousavi H, Nazari H. Survey on Students' Attitude in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences Regarding to Educational Principle and Future Career. *J Educational Developement of Jundishapur*. 2013 -2014; 4(Winter-Supplemental):18-25. [Persian]

15- Atashkar H, Sohrabi Z, Bigdeli SH, Bahari F. The relationship between achievement and satisfaction of students of final year medical, dental and pharmacy Tehran University of Medical Sciences. *J Teb va Tazkiyeh*. 2014; 23 (1 and 2) :21-34. [Persian]

16- Gnich W, Deas L, Mackenzie S, Burns J, Conway DI. Extending dental nurses' duties: a national survey investigating skill-mix in Scotland's child oral health improvement programme (Childsmile). *BMC Oral Health*. 2014 Nov 25;14(1):137.

17- Ghaderi R, Dastjerdi R, Sorush Z, Mouhebati M. Influential factors in medical student attitudes towards studying medicine in 2002. *Iran J Med Educ*. 2003; 3:47-55. [Persian]

18- dehghani A, baharlou R, mehbodi L, zarei Z, farokhabadi F, benrazi A. Evaluation of jahrom university of Medical Sciences Teachers attitude toward variables related to student's academic satisfaction. *J Med Edu Dev*. 2014; 7 (14) :38-47. [Persian]

19- Memarpour M, Bazrafkan L, Mosavi E, Vossoughi M. Factors Influencing Dental Students' Choice of Discipline. *Iranian Journal of Medical Education*. 2013; 13(4): 260-269. [Persian]

20- Aghili H, Taheri Moghadam S, Seraj B, Moslemi M. The main influencing motives for major university choices among first-year dental students of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences and Tehran University of Medical Sciences . *The Journal of Medical Education and Development*. 2014; 9 (1) :2-12. [Persian]

21- Weiner B. The role of affect in rational (attributional) approaches to human motivation. *Educational Researcher*. 1980; 9: 170-8.

22- Vahid Dasstjerdi E, Mahdian M, Nazarali S, Badiee M. Study moyives and career plans of postgraduate students in dental school Shahid Beheshti university of medical sciences. *J Dent Sch Shahid Beheshti Univ Med Sci*. 2011; 29 (1): 36-42. [Persian]

23- Hedayati Z, Seifi N, Hekmatfar S, Badakhsh S. Attitudes of Shiraz dental students toward their discipline and future career. *Iran J Med Educ*. 2012; 12: 176-183. [Persian]

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

24- Azizzade Forouzi M, Mohammad Alizade S, Fasihi Harandi T. [faculty member's perspective on Effective motivator factors in Educational performance]. *Strides in Development of Medical Education*. 2005; 2(2): 102-108. [Persian]

25- Safi MH, FallahiKhoshkenab M, Rasel M, Rahgozar M. Assessing and prioritizing needs of faculty members on the basis of Kano's Model. *Payesh Health Monit*. 2011; 10: 459-468. [Persian]

26- Ranjbar M, Vahidshahi K. Effective factors on faculty members job satisfaction in Mazandaran university of medical sciences, school of medicine, 2006. *Strides Dev Med Educ*. 2008; 4:92-99 . [Persian]

27- Malekshahi F, Farhadi A, Amini F. Study of job satisfaction among faculty members of Lorestan university of medical sciences. *Yafteh*. 2010; 12: 49-56. [Persian].

28- Noble J, Karaiskos N, Wiltshire WA. Motivations and future plans of Canadian orthodontic residents. *Am J Orthod Dentofacial Orthop*. 2009;136:644-650 .

29- Noble J, Hechter FJ, Karaiskos N, Wiltshire WA. Motivational factors and future life plans of orthodontic residents in the United States. *Am J Orthod Dentofacial Orthop*. 2010;137:623-630.

30- Froschle ML, Sinkford JC. Full time dental faculty perceptions of satisfaction with the academic work. *JDE*. 2009; 73: 1153-1170.

.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]

The Attitude of Post-Graduate Dental Students toward their Career Position and Future at Shahid Beheshti Dental School

Amidi R[1], Kadkhodazadeh M[1], Mirakhori M[2], Shidfar SH[3], Nasabi Z[2], Baghani MT[4]

[1] Dept. of Periodontics, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

[2] Student Research Committee, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[3] Dept. of Periodontics, School of dentistry, Shahed University, Tehran, Iran.
[4] Dept. of prosthodontics, School of dentistry, Shahed University, Tehran, Iran.

Corresponding Author: Mirakhori M, Student Research Committee, School of dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Email: mirakhori_mahdie@yahoo.com

Received: 25 Feb 2016 ***Accepted:*** 19 Jul 2016

Background and Objective: Taking back to many years ago, there are still some deficit in higher educational programs. One of the goals in every training system is to determine baseline and updated information regarding demands and attitudes of post-graduate students to predict the probable shortcomings. This study was performed to evaluate the attitude of post-graduate dental students to their position and future.

Materials and Methods: This cross - sectional study was done on some postgraduate students of Shahid Beheshti dental school. Data was collected through a questionnaire whose reliability and validity had already been calculated. The questionnaire included different questions about their attitude toward the major courses, school, and the social status of dentists, etc. Mean scores of selected answers to specific 21 questions determined the final score via a range of 1-4 for each answers. The data was analyzed with SPSS version 16 and descriptive statistics were used for analysis.

Results: The mean and SD score of the attitude of postgraduate students was 2.62 ± 0.3 (partly satisfied) that was more than the half of the total points score (2.5).

Conclusion: Post-graduate students are seriously concerned about their job future. This requires special attention considering cultural and financial factors**.**

Keywords: Attitude, Education, Medical, Dentistry, Career.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1395.9.23.6.7]